

# “MIN JAF LI RĊIEVA ĦAFNA, JIRRINGRAZZJA. MIN MA JAFX LI RĊIEVA ĦAFNA, IGERGER.”



## MILL-OMELIJA TA' MONS. ISQOF ANTON TEUMA F'GHELUQ IS-SENA TA' FORMAZZJONI

raġun. Issa, min m'għandux htija jifja' l-ewwel ġebbla. Min m'għandux dnub jifja' l-ewwel ġebbla." U dawk x'jgħidilna li għamlu l-vanġelu? Ibdja mill-aktar anzjani, bdew jitolqu u jhallu l-ġebbla hemm. U bir-raġun għaliex l-anzjani forsi wara tant żmien daħħluha f'moħħhom li anke huma għandhom id-dnubiet. Iż-żgħażaġh le! Dawk hađuha naqra aktar bil-mod sa xhin telqu l-ġebbla u marru bil-mod. Għax iż-żagħżuġ hu aktar diffiċli għalih li jgħaqqad flimkien haġtu bl-iżbalji mat-tajieb. Iż-żagħżuġ *jisplittja* haġta: jew kollox tajieb jew kollox hażin. Ikun għadu ma għaqqadx flimkien il-ħajja kollha kemm hi fil-persuna tiegħu. Interessanti għaliex il-vanġelu jgħallimna li l-ewwel haġa li aħna rridu nagħmlu biex naħfru hi li nindunaw li m'aħniex bla htija, li m'aħniex perfetti. U l-maħfra ma tiġix furzatura, imma tiġi naqra aktar naturali. Ġesù jirreaġixxi b'mod tal-għaġeb. Hi xi haġa li tħallik b'ħalqek miftuħ kif Ġesù lill-bniedem iġibu f'tiegħu. U dawn x'għamlu? Ħallew il-ġebbla hemm u telqu. U hekk beda l-proċess ta' maħfra, il-proċess tal-aċċettazzjoni tal-ieħor li jiżbalja. Interessanti li din hi l-istess attitudni ta' Alla. Alla jibgħat ix-xemx tiegħu fuq it-tajbin u fuq il-ħżiena. L-imħabba tiegħu hija mingħajr kundizzjoni. U aħna, għeżiež seminaristi, għeżiež sacerdoti, imsejħin mhux biex nipprtkaw imma biex ngħixu din ir-realtà, biex nagħmlu din l-esperjenza. Kontinwament inħossu fuqna l-maħfra ta' Alla li jhobbna gratwiment, li ħalaqna b'xejn. Ma ħallasna xejn biex qegħdin hawn. Ma nagħtuh xejn. Meta ngħixu din l-esperjenza fil-verità u nħossuna tassew milqugħin u maħbubin minnu, dan iħalli konsegwenzi fl-għemil tagħna, fis-sensazzjonijiet li ngħixu. Id-dwejjaq, l-inkwiet, il-ferħ, is-sens ta' radd il-ħajr, ikunu differenti. Min jaf li rċieva haġta, jirringrazzja. Min ma jafx li rċieva haġta, igerger, jeqred. U aħna qegħdin hawn biex ngħinu lilna nħossu u lill-oħrajn nindunaw li Alla tant iħobbna. Aħna tant aħna importanti għalih, li tana kulma aħna u kulma għandna u jixtieq li din l-esperjenza ma ngħixuhix biss aħna imma jgħixuha haġta oħrajn.

Ma nafx jekk tiftakrux meta kien hemm dik il-mara li nqabdet f'adulterju, fil-fatt, fil-kapitlu 8 tal-vanġelu ta' San Ġwann. U x'ġara? Dawn il-Fariżej hađuha quddiem Ġesù li kien bilqiegħda jikteb fit-trab u qalulu: "Mgħallem, din qbadniha fil-fatt. X'nagħmluha? Għax skont il-liġi ta' Mosè din irridu nħaġġruha." Jiġifieri hemmhekk żgur li ma kienx hemm maħfra. Żgur li ma kien hemm l-ebda ħjiel ta' aċċettazzjoni ta' din il-mara li tiżbalja, ta' ħniena lejha. U x'jagħmel Ġesù? Ġesù jagħmel eżerċizzju li haġta drabi għandna bżonn nagħmluh aħna. Jgħidilhom: "Iva, għandkom

Jien nixtieq flimkien magħkom niringrazzja lil Alla tas-Seminarju... Grazi għad-Djoċesi u għall-Knisja, imma grazi anke għas-seminaristi u għall-familji tagħhom. Kollox don, kollox rigal. Meta nippruvaw nieħdu l-ħajja b'dan il-mod, nagħmluha aktar sempliċi u sabiħa, aktar inroddu haġr lil Alla u aktar noqogħdu attenti biex ma nweġġgħux lil xulxin.

sem & u

Lulju 2023  
 Ħarġa nru 24

Is-Seminarju u Int  
 Fuljett mahruġ tliet darbiet fis-sena mis-Seminarju Maġġuri tal-Qalb ta' Ġesù,  
 Triq Enrico Mizzi, il-Belt Victoria, Għawdex ☎ 2155 6479  
 rector.seminary@churchingozo.mt  
 www.sacredheartseminary.org.mt



## GĦOTJA U VERITÀ KELMTEJN TAS-SAĊERDOT NOVELL DUN MATTHEW BAJADA FIL-BIDU TAL-MINISTERU PRESBITERALI TIEGĦU

"Minħabba fihom nagħti haġti, biex huma wkoll ikunu mqaddsin permezz tal-verità." (Ġw 17:19). Dawn huma l-kelmiet mislutin mit-talba sabiħa li Ġesù ressaq lil Alla l-Missier għad-dixxipli tiegħu f'dik il-lejla tant profonda tal-aħħar ċena. Hija l-frazi li fil-perjodu ta' qabel l-ordinazzjoni Presbiterali tiegħi, proprju nhar il-Ġimgha 12 ta' Mejju li għadda, dawwilitni ftit mhux hażin. Kienet frazi li permezz tagħha tlabt u għadni nitlob lil Alla żewġ grazzi partikulari: dik tal-għixien tal-għotja u x-xandir tal-verità fil-ministeru sacerdotali tiegħi. Issa ilni aktar minn xahar li ġejt mogħti dan id-don hekk kbir tas-sacerdozju u nistqarr li ġo fija qed inħoss ferħ u gratitudni quddiem Alla u quddiem diversi persuni. Qed nagħraf li, anke jekk fid-dinja tallum il-verità forsi qegħda tiċċajpar jew tiġi mmanipulata, hemm bżonn ta' bnedmin li jgħinu lil bnedmin oħra jiltaqgħu ma' Kristu filwaqt li jdawwlu l-ħajja tagħhom u joffrullhom ħniena u tama. Dawn il-bnedmin huma s-sacerdoti.

Il-mod li permezz tiegħu għaraft ix-xewqa li nagħti haġti permezz tal-ministeru sacerdotali ma nistax norbtu ma' mument partikulari, imma nħoss li kien proċess. Qabel dħalt is-Seminarju, bl-għajnuna tat-talb u d-direzzjoni spiritwali, ippruvajt nifhem x'kienu x-xewqat u l-mistoqsijiet li kelli f'moħħi u f'qalbi. L-eżempji sbieħ tal-ħajja tal-familja tiegħi u ta' xi sacerdoti li kont niltaqa' magħhom komplew inisslu u jsaħħu fija x-xewqa profonda li niddedika haġti għall-Mulej u għall-oħrajn. Iż-żmien li qattajt fis-Seminarju nħares lejha bħala żmien providenzjali haġta li għinni nikber f'kull aspekt. Fis-Seminarju, l-ewwel u qabel kollox, sirt naf aħjar lili nnifsi. Biex stajt nimxi 'l quddiem ridt naċċetta lili nnifsi kif jien u, bl-għajnuna ta' haġta mezz u persuni, stajt inħares 'il quddiem lejha haġta ta' għotja. Is-Seminarju jlaqqgħek ukoll ma' diversi persuni u ċirkustanzi li jgħinuk tikber, tiltaqa' ma' Alla, u tiskopri aħjar id-don tas-sejħa tiegħu għalik. Dan kollu jagħmel mis-Seminarju esperjenza unika u irrepitibbli, liema esperjenza wasslitni sal-għnata tal-ordinazzjoni Presbiterali tiegħi; ġurnata li xhin inħares lura lejha nqabbilha ma' ħolma. Dakinħar kelli haġta emozzjonijiet ġo fija. Kont ferħan u eċitat, u xi ftit biża' ma naqsitx ukoll. Però fuq kollox l-isbaħ emozzjoni li kelli kienet dak is-sens ta'

paċi kbir li kelli; il-konvinzjoni li qiegħed inwettaq dak li Alla jrid minni. Dak il-ħin lill-Mulej tlabtu jgħinni biex bħal Marija nintelaq f'idejha biex ngħix b'fedeltà l-'iva' tiegħi.

Haġta persuni qaluli li s-sacerdot għandu triq iebes u mimlija sfidi. Jien inħoss li, bħal kull vokazzjoni oħra tal-ħajja, kull sfida hija opportunità u l-opportunitajiet qegħdin hemm biex tisfruttahom. Huwa naturali li l-bniedem jibża' quddiem l-isfidi tal-ħajja. Xi drabi l-bniedem jagħraf li ma jkunx kapaċi jwettaq il-vokazzjoni tiegħu u jagħraf ukoll il-piż li jkun dieħel għalih. Fil-każ tal-ħajja sacerdotali, is-sacerdot għandu jkun dak li joffri alternattiva speċjali għall-bniedem tallum li għandu haġta minn fejn jagħzel. Din l-alternattiva speċjali m'hi hadd ħlief il-persuna ta' Ġesù Kristu. Anke jekk id-dinja tallum għamlet haġta żviluppi, Ġesù jibqa' validu u huwa l-unika soluzzjoni għall-vojt li l-bniedem qiegħed jgħix.

Is-sacerdot jibqa' bniedem bid-dgħufijiet, imma li permezz ta' haġta jista' verament ikun dak il-pont bejn Alla u l-bniedem. Forsi hemm min - fost id-diversi toroq li toffri l-ħajja - qiegħed jikkunsidra t-triq tal-ħajja sacerdotali. Din tal-aħħar hija triq li tista' tidher bħala waħda twila, iebes, u li tbeżża', speċjalment fi żminijietna, imma żgur li jekk il-Mulej isejjaħ Hu jagħmel dan għall-akbar ġid tal-bniedem. Il-Mulej tassew jinqeda bil-persuna sħiħa u jagħti dak kollu li hu meħtieġ biex dik il-persuna tkun tista' tghix is-sejħa tagħha.





# MILL-GĦATBA 'L ĠEWWA...

Nhar it-Tnejn 17 ta' April is-seminaristi rritornaw lura s-Seminarju wara l-vaganzi tal-Għid għall-aħħar term ta' din is-sena formattiva.

Il-Ħadd 23 ta' April, li kien it-Tielet Ħadd tal-Għid, il-komunità tas-Seminarju organizzat ir-raba' edizzjoni ta' 'Festa Abbatini' fuq iz-zuntier tas-Santwarju tal-Madonna ta' Pinu. Is-seminaristi ppreparaw laqgħa għall-abbatini u l-gruppi tal-vokazzjonijiet Għawdxin, waqt li Dun Krystof Buttigieg mexxa laqgħa għall-ġenituri tal-abbatini fis-sala ta' taħt iz-zuntier. Wara kien hemm diversi logħob u attivitajiet.



Nhar il-Ħamis 27 ta' April saret laqgħa fil-conference room tas-Seminarju għall-istaff akkademiku tas-Seminarju. F'din il-laqgħa jiġi diskuss l-andament tal-aspett akkademiku fis-Seminarju. Wara l-lekċerers kienu mistiedna jibqgħu għall-ikel flimkien mal-formators u s-seminaristi.



Nhar il-Ħadd 30 ta' April kien Jum il-Vokazzjonijiet. F'din il-ġurnata l-komunità tas-Seminarju ngabret fil-knisja parrokkjali ta' Għajnsielem għall-quddiesa tal-10.00am li tmexxiet mill-Isqof Anton Teuma. Matul din il-quddiesa sar ir-rit tal-ammissjoni tas-seminaristi Matthew Borg u Franklin Micallef fejn l-isqof laqagħhom formalment bħala kandidati għall-Ordni Sagri.

In-Nunzju l-ġdid għal Malta, Mons. Savio Hon Tai-Fai, għamel l-ewwel żjara uffiċjali tiegħu fid-Djoċesi tagħna nhar l-Erbgħa 3 ta' Mejju. Fost l-oħrajn, hu żar is-Seminarju fejn iltaqa' mal-Isqof u mall-Kulleġġ tal-

Kappillani u wara l-komunità tas-Seminarju ngħaqdet magħhom għall-pranzu fir-refettorju.

Nhar is-Sibt 6 ta' Mejju l-komunità tas-Seminarju għamlet il-pellegrinagg' annwali lejn is-Santwarju tal-Madonna ta' Pinu li beda fis-6.30am. Matul il-pellegrinagg' tlabna r-rużarju. Meta wasalna fis-Santwarju ċċelebrajna l-quddiesa u waqt il-quddiesa d-djaknu Matthew Bajada għamel il-wegħdiet tiegħu bi thejjiġa għall-Ordinazzjoni Presbiterali u Matthew Borg u Franklin Micallef għamli l-wegħdiet tagħhom bi thejjiġa għall-Ordinazzjoni Djakonali.



Nhar il-Ħamis 11 ta' Mejju saret il-velja ta' talb bi thejjiġa għall-Ordinazzjoni Presbiterali tad-Djaknu Matthew Bajada fil-grawnd tal-iskola tas-Seminarju Minuri. Wara l-velja tkompla lejl ta' adorazzjoni fis-skiet fil-kappella tas-Seminarju Maġġuri. L-għada, il-Ġimgħa 12 ta' Mejju, Matthew Bajada gie ordnat saċerdot minn idejn l-Isqof Anton Teuma fil-Katidral ta' Għawdex.



Nhar l-Erbgħa 17 ta' Mejju l-komunità tas-Seminarju ċċelebrat quddiesa fil-Bażilka tal-Patroċinju fl-Għasri fl-okkażjoni tal-għeluq tal-laqgħat tal-ministeri. Dawn huma laqgħat li jsiru kull nhar t'Erbgħa u din is-sena

kienu jitrattaw il-virtù tal-fidi għal tal-ewwel sena, il-kunsill ewanġeliku tal-kastità għal tal-ħames sena u l-kunsill ewanġeliku tal-faqar għal tas-sitt u tas-seba' sena.

Ġiet organizzata ħarġa f'Malta nhar is-Sibt 27 ta' Mejju. Bdejna l-ġurnata billi żorna lil Sr Mary Borg FCJ fil-kunvent tas-Sorijiet Frangiskani fl-Imġarr. Sr Mary kienet parti mill-komunità tas-sorijiet fis-Seminarju tagħna bejn is-snin 2019-2021. Wara kellna laqgħa mal-Papàs Martin Zammit li jmxexxi l-komunità tal-Kattoliċi Griegi f'Malta. Hu kellimna dwar l-istorja tagħhom f'Malta u l-ħidma pastorali li qed iwettqu. Żorna wkoll il-wirja tat-Tapezzeriji fil-Kon-Katidral ta' San Ġwann. Għalaqna bl-ikel flimkien mal-komunità tas-Seminarju ta' Malta.



Nhar il-Ġimgħa 2 ta' Ġunju kien l-aħħar jum ta' lekċers għas-sena formattiva 2022/23. Dakinhar filgħaxija l-komunità għalqet il-ġurnata b'quddiesa fil-kappella tas-Seminarju li tmexxiet mis-saċerdot novell Dun Matthew Bajada. Wara sar BBQ ġewwa għalqa f'Marsalforn fejn anke tajna tislma lil Dun Matthew fi tmiem il-formazzjoni tiegħu.



L-eżamijiet tat-tieni semestru bdew nhar it-Tlieta 6 ta' Ġunju 2023. Matul dawn il-jiem is-seminaristi jsegwu programm kemmxejn differenti sabiex ikollhom aktar ħin allokat għall-istudju.

Nhar il-Ġimgħa 16 ta' Ġunju s-seminaristi ngħaqdu mal-kleru Għawdxin għal siegħa adorazzjoni f'Jum il-Qdusija tas-Saċerdoti li ssir kull sena fil-parroċċa tal-Fontana.

Il-quddiesa u l-festin ta' għeluq is-sena formattiva saru nhar it-Tlieta 20 ta' Ġunju 2023. Il-quddiesa tmexxiet mill-Isqof Anton Teuma. Mas-seminaristi, il-formators u s-sorijiet ingħaqdu l-ġenituri tas-seminaristi, il-ħaddiema, il-volontiera tas-Seminarju u l-Aħwa Ħbieb tas-Seminarju.



Il-velja bi thejjiġa għall-ordinazzjoni djakonali saret nhar il-Ħamis 22 ta' Ġunju fil-Bażilka ta' Marija Bambina, ix-Xagħra. Tmexxiet mir-Rettur Dun Richard N. Farrugia u l-kant kien f'idejn grupp ta' zgħażaġħ mill-parroċċa.

Il-Ġimgħa 23 ta' Ġunju s-seminaristi Matthew Borg u Franklin Micallef ġew ordnat djakni minn idejn l-Isqof Anton Teuma fil-Katidral tal-Assunta.



Bejn is-26 u t-28 ta' Ġunju s-seminaristi attendew għal kors ta' First Aid li sar fis-Seminarju stess u li tmexxa mis-Sur Mark Xerri. Matul din il-ġimgħa wkoll, is-seminaristi wettqu xi xogħol fil-Biblijoteka tas-Seminarju.

Il-vaganzi tas-Sajf bdew nhar is-Sibt l-1 ta' Lulju. Matulhom is-seminaristi jagħmlu diversi esperjenzi ta' pastorali u ta' volontarjat kemm f'pajjiżna kif ukoll 'l barra minn xtutna. Ikollhom ukoll ħin għall-familjari tagħhom u għall-mistrieħ.

## Errata Corrige

B'referenza għal dak li kien hemm miktub f'ħarġa nru 23, l-irtir tal-Ġimgħa Mqaddsa sar mit-2 sal-5 ta' April u tmexxa minn Dun Kevin Schembri.

